

С Т А Н О В И Щ Е

по конкурс за заемане на академична длъжност „доцент” обявен от ”Св. Климент Охридски” (Обн. ДВ, бр. 20 от 17.03.2015 г.) по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право – Международно частно право

на доц. д-р Анета Методиева Антонова, преподавател по гражданско и семейно право в Юридически факултет на ”Св.Климент Охридски”, катедра Гражданскоправни науки, член на научното жури

Основание за представяне на становището:

Със заповед № РД-38-284/07.05.2015 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски” съм определен за член на научното жури по конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент” по професионално направление 3.6. Право (Международно частно право), с участник в конкурса гл. ас. д-р **Боряна Богданова Мусева**.

1. На основание чл. 27, ал. 3 от Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) намирам, че кандидатът отговаря едновременно на всички условия по чл. 24, ал. 1, точки 1, 2, букви „а” и „б”, т. 3 и ал. 3 от ЗРАСРБ за заемане на академичната длъжност „доцент” по професионално направление 3.6. Право (Международно частно право). Видно от представените по конкурса документи, гл. ас. Боряна Мусева е придобила научната степен „доктор по право” през 2005 г. въз основа на успешна защита на дисертационен труд на тема "Определяне на приложимото право при непозволено увреждане". От 2005 г. насам кандидатът заема длъжността „главен асистент” в Юридически факултет на СУ „Св. Климент Охридски”.

2. В конкурса Боряна Мусева участва с една монография, четири студии, 7 статии и два коментара. Те не преповтарят представените трудове за придобиване на научната и образователна степен „доктор“. С оглед на това тези научни творби следва да бъдат взети предвид от научното жури по този конкурс.

Представеният в конкурса монографичен труд „Цесията в международното частно право“, София, Сиби, 2014 г. в обем от 243 печатни страници. отговаря на изискванията на чл. 29, ал. 1, т. 3 на Закона за развитието на академичния състав на Република България. Цялата научна продукция на кандидата е по конкурсната специалност – международно частно право. Представените от кандидата научни произведения се отличават като цяло със следните особености: те се отнасят до неизследвани или малко изследвани

проблеми на правото, обхващат теми с важно теоретико-приложно значение; разработени са при използване на знания от други правни отрасли.

3. Сред научната продукция на кандидата особено място заема представеният от него монографичен труд „**Цесията в международното частно право**”. Значението на труда се обуславя от неговия обект на изследване. Нуждата от такова изследване днес е обусловена както от липсата на цялостно теоретично разработване на проблематиката у нас, каквото монографията безспорно представлява, така и от необходимостта критично да се анализират известни доктринални виждания и практика.

Научната новост на труда се състои в това, че за първи път у нас задълбочено се анализират въпросите за определяне на международната компетентност и на приложимото право към прехвърлянето на вземания с международен елемент. Обхванато е цялото многообразие на правни проблеми, свързани с вземанията, определянето на международната компетентност и приложимо право относно решаването на спорове между цедент и цесионер, цесионер и длъжник, както и по отношение на искове на трети лица, в хипотезите когато последните атакуват договора за цесия като нищожен или относително недействителен.

Актуалният характер на избраната от автора тема е безспорен. Той се предпоставя както от необходимостта от задълбочено изследване на правната уредба на института, свързана и със засилената регламентация на свободата на движение на хора, стоки, услуги и капитали, така и от обобщаване на съдебната практика.

Представеният труд има интердисциплинарен характер. Засегнати са въпроси от областта на търговското право, облигационното право, вещното право, както и от областта на гражданскопроцесуалното право. При анализа и обосноваването на авторовите виждания коректно е използвана релевантната българска литература, както и голям брой чуждестранни съчинения.

Изложението е структурирано в увод, три глави и заключение. Систематиката на автора е логична и следва да бъде споделена. Тя е съобразена със спецификата на изследваното правно явление.

Самият факт, че трудът е първото у нас монографично съчинение по проблема представлява принос в юридическата наука.

Приносен характер има изследването на вземането като предмет на прехвърляне, неговите източници, като се застъпва тезата, че то може да произтича от договор, от извъндоговорна облигация и от други юридически факти или фактически състави, с които законът свързва конкретни правни последици.

Достойнство на труда е анализът на прехвърлянето на вземането, уредено в Регламент

Рим I в неговите разновидности – пряко прехвърляне и прехвърляне като обезпечение, прехвърляне на вземания в залог и други обезпечителни права.

Качество на монографичния труд е коментарът на наличието на международен елемент при цесията, който може да произтича както от самата цесия, така и от отношението, от което произтича вземането, предмет на прехвърляне.

Интерес представлява застъпената от автора теза за хибридният характер на прехвърлянето на вземане с международен елемент, т.е. че прехвърлянето на вземане има облигационен и вещен ефект.

Приносен характер има изследването на въпроса относно определянето на международния съд, компетентен да разглежда исковете между цедента и цесионера, между цесионера и длъжника и искове на трети лица относно недействителност на договора за цесия и особено анализа на споразумението за избор на съд.

Следва да се сподели тезата на автора, че е необходимо корективно тълкуване на чл. 2 от Регламент Брюксел I, съответно на чл. 4 на Регламент Брюксел Ia като при промяна на кредитора на ищеца – длъжник бъде предоставена възможността да сезира, както съда по местоживеенето на цесионера така и съда по местоживеенето на стария кредитор – цедента.

Достоинство на труда е направеният сравнителния анализ на чл. 14 от Регламент Рим I и чл. 12 от Римската конвенция за приложимото право към договорите задължения.

Приносни моменти разкрива и изследването на съотношението между чл. 14 Регламент Рим I, посветен на цесията, и чл. 11 от същия регламент, уреждащ приложимото право към формата на договорите и едностранните волеизявления

Следва да бъдат отчетени и предложенията *de lege ferenda* относно възможността за преминаване на арбитражното споразумение към цесионера едновременно прехвърлянето на вземането; относно действието на цесията спрямо третите лица.

Теоретичният анализ във всички части на труда е тясно преплетен с критично осмисляне на съдебната практика. Изследването е написано на точен юридически език. Поддържаните от автора становища са добре обосновани и аргументирани. Изследването е опряно на богат научен апарат – над 161 съчинения, от които 42 на български език, а останалите на чужди езици (основно немски и английски).

Към автора биха могли да се направят и някои критични бележки. Би следвало да се изясни съотношението на термина „произход на вземането” и приетият в българската правна литература термин „източник на вземането”. С оглед застъпената теза относно хибридният характер на прехвърлянето на вземане с международен елемент, би следвало да се изследва и възприетото в българската литература виждане относно действието на

цесията, както и въпросът може ли да се аргументира виждане за вещно действие на цесията съгласно действащото българско законодателство по аналог на облигационно-вещното действие на договора за продажба.

4. За участие в конкурса доктор Мусева е представила следните публикации по номенклатурата на конкурса за доцент: Реформа на международната компетентност и екзекватурата по граждански и търговски дела в държавите членки на ЕС (Нов Регламент Брюксел Ia), сп. Търговско право, 2014, № 4; Международна компетентност при брачни искиове - чл. 3–7от Регламент Брюксел IIА, в коментара „Регламентът Брюксел IIА“, Николай Натов, Боряна Мусева, Васил Пандов, Теодора Ценова, Дафина Сърбинова, Станислав Йордански, Емил Цанев и Михаил Станков, Сиела, 2014; Международният договор в материята на международната компетентност, признаването и изпълнението на чуждестранни решения по граждански и търговски дела, в сборник „Международният договор – източник на международното частно право“, Николай Натов, Йорданка Зидарова, Васил Пандов, Боряна Мусева, Станислав Йордански, Ясмина Андреева, Дафина Сърбинова, Теодора Ценова и Ивелин Кирчев, Сиела, 2013; Специална международна компетентност – чл. 5 и чл.6, в коментар: „Регламентът „Брюксел I“, Николай Натов, Боряна Мусева, Ясмина Андреева, Станислав Йордански, Теодора Ценова, Дафина Сърбинова, Васил Пандов, Зафари Янакиев, Николай Бандаков, Цветан Крумов, Сиела, 2012; Заинтересовано лице при признаване и допускане до изпълнение на чуждестранно съдебно решение, сп. Съвременно право, 2011; Координация на паралелни производства пред съдилищата на държави членки на Европейския съюз, сп. Юридически свят, 2010, №1; Обективно приложимо право към договорните задължения. Обхват на приложимото право, в коментара „Регламент „Рим I“, Николай Натов, Боряна Мусева, Ясмина Методиева, Дафина Сърбинова, Теодора Ценова, Цветан Крумов, Станислав Йордански, Николай Бандаков, Захари Янакиев, Васил Пандов, Сиела, 2009; Определяне на приложимото право към индивидуалния трудов договор според правото на Европейския съюз, сб. Актуални проблеми на трудовото и осигурителното право, том III, 2009 г.; Проблеми при връчването на съдебни и извънсъдебни документи по граждански и търговски дела според Регламент 1348/2000, Регламент 1393/2007 и българския гражданско процесуален кодекс, сб. Международното частно право и някои правила от част седма на ГПК в светлината на общностното право, 2008; Das neue internationale Zivilverfahrensrecht Bulgariens in Zivil- und Handelssachen – Praxis des Internationalen Privat- und Verfahrensrechts (IPRax), 2007, №3; Връзка и взаимодействие между българското и европейското международно частно право, сп. Юридически свят, 2007,

№2; Прихващането в международното частно право, сп. Съвременно право, 2006, №1;
Из лабиринта на международната компетентност по граждански и търговски дела, сп.
Юридически свят, 2006, бр.2

Научни трудове на д-р Мусева, представени за конкурса, по качества отговарят и даже надхвърлят изискванията на закона. В тях се съдържат многобройни ценни научни приноси. Кандидатът е демонстрирал своите възможности да формулира и аргументира научните си тези.

Въз основа на изложеното намирам, че **гл. ас. д-р Боряна Богданова Мусева** отговаря изцяло на всички условия по чл. 24, ал. 1, точки 1, 2, букви „а" и „б", т. 3 и ал. 3 от ЗРАСРБ и чл. 105 от Правилника за заемане на академичната длъжност „доцент" в СУ „Св. Климент Охридски" по професионално направление 3.6. Право (Международно частно право) и препръчвам на уважаемите членове на научното жури да приемат решение, с което предлагат на Факултетния съвет на Юридическия факултет избирането на д-р Боряна Мусева за доцент по международно частно право на СУ "Св. Климент Охридски"

София, 10 юли 2015 г.

Член на научното жури: _____
(доц. д-р Анета Антонова)